

CD KLASSIEK

Verklanke beelden
Claude Debussy

Claude Debussy (1862-1918) staat bekend als een grote vernieuwer van de muziek aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw en leeft voort onder het etiket van 'impressionist'. Zijn opera *Pelléas et Mélisande* uit 1902, op tekst van de Gentenaar Maurice Maeterlinck, en het orkestwerk *La mer* uit 1905 zijn mijlpalen.

Veel energie besteedde de componist ook aan pianowerk. *Images* dateert uit dezelfde periode als de eerder genoemde meesterwerken en het zijn stukken waarin Debussy zich presenteert als een soort ziener. Het betreft hier twee bundels pianowerk, respectievelijk verschenen in 1905 en 1907. Ze verklanken scènes, vandaar de naam.

De 24 *Préludes* ontstonden omstreeks het jaar 1910. De link met grote voorgangers als Chopin of Schumann is duidelijk. Het cijfer 24 verwijst naar de 24 toonaarden, maar anders dan zijn grote voorganger Bach en diens *Das wohltemperierte Klavier* maakt Debussy geen systematische cyclus,

al zijn deze stukken wel degelijk allemaal in een andere toonaard gecomponeerd.

In deze opname brengt Marc-André Hamelin, naast de eerder genoemde *Images*, het tweede deel van *Préludes*, twaalf stukken met beschrijvende titels zoals *Brouillards* (misten) of *Feuilles mortes* (Dode bladeren). Die titels prijken echter niet bovenaan de stukken, maar achteraan, om aan te tonen dat eerst de muziek komt en dan pas het beeld.

Hamelin toont ons in zijn spel zeer goed hoe Debussy in zijn pianowerk zeer diverse speelwijzen combineert en opmerkelijk vaak het pedaal gebruikt. De opgenomen bundels brengen ons direct thuis in de klankwereld van deze Franse meester en je kunt er heerlijk bij wegdromen.

In 1910 kreeg de componist te horen dat hij aan kanker leed, een ziekte waaraan hij acht jaar later zou overlijden. In die zin is zijn late pianowerk ook deels te beschouwen als zijn zwanenzang. In zijn laatste periode kwamen geen grote werken meer tot stand, wel sonates. Debussy's invloed was toen reeds indrukwekkend te noemen en zeker op de later Franse klassieke muziek drukte hij een onuitwisbare stempel. Deze cd is een kans om het intieme van zijn werk te leren appreciëren. (EDS)

Claude Debussy, *Images & Préludes II*, door Marc-André Hamelin (piano), Hyperion, CDA67920, 22,50 euro.

CD OUDE MUZIEK

Muziek en schilders
Frescobaldi & anderen

Bij de najaarstentoonstelling in de Brusselse Bozar, *Sensatie en sensualiteit. Rubens en zijn erfenis*, hoort ook een cd. Uit de opnamen, gerealiseerd tussen 1982 en 2012 voor het label Ricercar, werd een keuze gemaakt van muziek uit Rubens' tijd: een denkbeeldige reis langs de Europese steden en hoven waar de Antwerpse meester verbleef.

Peter Paul Rubens (1577-1640) leefde in een belangrijk tijdsgewricht voor de Europese muziek. Monteverdi, Gabrieli, Palestrina, Frescobaldi... We horen hen in Mantua, Rome, Parijs en Londen. De reis begint echter in Antwerpen, dat in Rubens' jeugd

bekend stond om zijn vele goede instrumentenbouwers. We horen fragmenten uit een mysterieus muziekboek van ene Suzanne van Soldt, gecomponeerd voor virginaal.

Tijdens zijn verblijf in Italië raakte de schilder wellicht onder de indruk van de nieuwe Italiaanse muziek, en veel later, toen hij als gevierd portrettschilder mocht werken aan de belangrijke hoven in Parijs en Londen, moet hij de ensembles daar beïnvloed hebben horen spelen.

Het laatste nummer is wat vreemd, want de rouwmuziek voor de Franse koningin Maria de Medici, aan wie Rubens een cyclus wijdde en die twee jaar na hem overleed. (EDS)

Rubens And the Music of His Time, Ensemble Mare Nostrum, Le Poème Harmonique & anderen, Ricercar, Ric 352, 19 euro.

BOEK WAARGEBEURD

Leven na het ongeval
Tony Reynders

Dinsdag 13 maart 2012. De busramp in Sierre, Zwitserland. Tweeëntwintig kinderen en zes volwassenen laten het leven. Twee jaar na de ramp vertelt Tony Reynders het verhaal. Hij doet dat als een eerbetoon aan zijn dochter Emma, die als een van de leerlingen van de Lomelse basisschool 't Stekske de busramp niet heeft overleefd.

BOEK SPIRITUALITEIT

Bezinnend Bijbellezen
Eric Haelvoet

Salesiaan Eric Haelvoet lanceerde enkele jaren geleden het Bartimeüsproject. Het wil jongeren laten groeien in hun geloof, onder meer door gezamenlijke Bijbelse bezinningen. Er zijn nu

Reynders vecht van meet af aan voor de waarheid, want de oorzaak van de ramp blijkt niet voor de hand te liggen. De hulpdiensten doen alles wat in hun macht ligt, maar de gebrekkige communicatie van de Zwitserse en de Belgische overheid tegenover de betrokken ouders laten een wrange nasmaak en geven de ouders de indruk dat de autoriteiten informatie achterhouden.

Emma's vader weigert zich neer te leggen bij de algemene conclusie en zoekt zelf een antwoord op de talrijke vragen die leven bij de ouders van de verongelukte kinderen. Hij reist meermaals naar Saint-Luc, in de buurt van Sierre. Niet enkel om meer klaarheid te krijgen, maar ook om de plekken te koesteren waar zijn dochter de laatste dagen van haar leven doorbracht.

De auteur hoedt zich voor cynisme, blijft bij de feiten en heeft ondanks de leemtes in het onderzoek begrip en sympathie voor het menselijke falen. Tony Reyn-

ders maakt de lezer evenzeer deelgenoot van de vele steunbetuigingen en van de behulpzaamheid van mensen veraf of dichtbij.

Het boek is er een om af en toe ter hand te nemen, enkele hoofdstukken te lezen en even te laten bezinken. Niemand kan begrijpen wat het is om een kind te verliezen als je het niet zelf hebt meegemaakt, wordt gezegd. Wie dit boek leest, komt toch wel dicht in de buurt. (MC)

Tony Reynders, *Voor Emma. Het echte verhaal van de busramp in Sierre*, Van Halewyck, Leuven, 2014, 326 blz., 22,50 euro, ISBN 978 94 6131 324 9.

vijf lectio-divinagroepen. De *lectio divina* is een aloude methode om aandachtig het evangelie te lezen en het eigen leven te laten omvormen door Gods woord.

De salesiaan biedt in dit boek gebedsbezinningen bij de zondagslezingen van het B-jaar, het liturgische jaar dat begon met deze advent. De bezinningen zijn opgebouwd volgens een zelfde principe. Bij elk Bijbelfragment hoort een begrijpelijke 'woordje', waarna een vraag volgt die in groep of individueel kan worden verwerkt.

Eric Haelvoet verbindt de methode van de *lectio divina* met de figuur van Bartimeüs uit het Marcusevangelie. Door aan de blinde Bartimeüs de 'slavenvraag' te stellen, „Wat wil jij dat Ik voor u doe?“, maakt Jezus zichzelf tot dienaar en de blinde tot

heer. Bartimeüs vraagt echter dat hij kan zien. In het geloofsproject betekent dat geloven, inzien wie Jezus is en wat het betekent Jezus na te volgen. De gebedsbezinningen betreffen beter te leren 'zien'.

Het boek past ook bij het feestjaar voor Don Bosco, twee eeuwen geleden geboren. Daartoe hoort ook de zorg voor een meer intens gebedsleven. (EDS)

Eric Haelvoet, *Heer, maak dat ik kan zien*, Altiora, Averbode, 2014, 286 blz., 19 euro, ISBN 978 90 3173 911 0.

BOEK GESCHIEDENIS

Zwarte bladzijde
Ludo De Witte

Op 24 november was het vijftig jaar geleden dat honderden Belgische paracommando's boven Stanleystad (vandaag Kisangani) werden gedropt om blanke gijzelaars te bevrijden. Vooral Belgische kolonisten waren in handen gevallen van rebellen tegen de zetelende Congolese regering, een rebellie die de geschiedenis inging als de Simba-opstand. In die maanden werden ook honderden blanke missionarissen omgebracht door rebellen.

Ludo De Witte, gekend als een links publicist en auteur van het invloedrijke *De moord op Lumum-*

ba uit 1999 (Van Halewyck), bijt zich vast in die geschiedenis en probeert op basis van bronnen en archiefonderzoek het verhaal van de opstand en de interventie te reconstrueren.

De auteur leest de feiten, die een combinatie zijn van diplomatie, spionage en militaire avonturen, het liefst in het kader van de machtsgreep die generaal Mobutu enkele maanden later zou uitvoeren en die hem tot 1997 in het zadel hield. Congo was rijp voor een autoritair pro-westers regime.

De Witte strijdt af dat communistische regimes de Simba-opstand gebruikten om in Congo voet aan grond te krijgen. „Archiefonderzoek toont aan dat de Sovjetleiders de optand opvatten als een machtsstrijd ingegeven door persoonlijke ambities, en niet door politiek.“ In een document uit augustus 1964 beoordeelde de Amerikaanse inlichtingendienst CIA het Congobeleid van de Sovjets als behoedzaam. Moskou zag vooral heil in anti-westerse propaganda.

Hoe moeten we dan de Cubaanse interventie in Congo interpreteren, waaraan de auteur terecht veel aandacht besteedt? De legendarische revolutionair Che

Guevara kwam persoonlijk naar Congo, maar gaf er snel de brui aan. De interventie omschreef hij zelf als een mislukking.

Het boek bespreekt ook de moordpartijen op missionarissen, maar treedt niet in detail, terwijl er wel degelijk heel wat materiaal over bestaat. De Witte focust vooral op de moord op de kruisheren in Buta, maanden na de val van Stanleyville. Hij stelt dat de missionarissen werden gedood, niet zozeer omdat ze katholieke geestelijken waren, maar vanwege hun band met de westerse machten. De rebellen beschouwden de Belgische paters en zusters als uitvoerders van de westerse macht. (EDS)

Ludo De Witte, *Huurlingen, geheim agenten en diplomaten*, Van Halewyck, Leuven, 2014, 380 blz., 25 euro, ISBN 978 94 6131 329 4.